



קרן זדה בחושך אור לישיבים

# מתורתו של צדיק אביך יעקב

## משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת הש"ת שגלגטו מכל ספריו הק'

### פר' אמור תשפ"ג

#### חובת התפילה בזמנה

וכי תזבחו זבח תודה לה' לרצונכם תזבחו. ביום ההוא יאכל לא תותירו ממנו עד בקר אני ה'. ושמרתם מצותי ועשיתם אתם אני ה'. ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם. המוציא אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלקים אני ה' (ויקרא כב ט-לג). אפשר לרמוז על התפלה, דצריך האדם לזהר להתפלל כל תפלה בזמנה, לפי שהתפלה במקום הקרבן, כמו שכתוב (השע יד א) וְנִשְׁלַמָּה פְרִים שְׁפִתֵינוּ. וכמו שהקרבן בעיניו לרצון, כך התפלה בעיניו תהיה לרצון, בלב שלם ובגופש חפצה. וכמו שהקרבן אמרנו עבר זמנו בטל קרבנו, כן התפלה. ואף על גב דתקנו חכמינו זכרונם לברכה (ברכות טו.) דמי שלא התפלל ועבר הזמן יסמך אותה התפלה להפלה הבאה אחרת, מכל מקום אינה מוציאה ידי חובת תפלה בזמנה:

#### וצריכה להיות בלב שלם בקרבן

וזהו שאמר וכי תזבחו זבח תודה, תודה היא התפלה שהיא הודאה, והיא במקום זבח, לפיכך אמר תזבחו זבח של הודאה שהיא התפלה שבמקום הקרבן. לרצונכם תזבחו, דהיינו התפללו ברצון שלם ובגופש חפצה, שלא יפנה לבכם לדבר אחר:

#### ובזמן הראוי לה בקרבן

והזכירו שלא תבטלו שום תפלה בזמנה ותאמרו הרי אנחנו מתפללים אותה עם הסמיכה, רק ביום ההוא יאכל, תפלה כל יום, וכל שעה בזמנה, וזהו לא תותירו ממנו עד בקר, כל תפלה הבאה נקראת בקר לאותה שעברה, לפיכך הזכירו להתפלל כל תפלה בזמנה:

#### ובעיטוף ציצית ותפילין

והזכירו גם כן, שתהיו מעטפים בציצית ותפילין בשעת התפלה, דתפלה בלא ציצית ותפילין, מבטלת. וזהו שאמר ושמרתם מצותי, מצותי ראשי תבות מעטפים ציצית ותפילין יחדו, ואז ועשיתם אתם, דהיינו תהיה עשית התפלה בשלמות:

(פיתוחי חותם פרשת אמור)

#### חובת התפילה בציבור

וכי תזבחו זבח תודה לה' לרצונכם תזבחו וגו' ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם (ויקרא כב ט-לג). הזכירו מלהתפלל יחיד, שהעקר היא תפלת הצבור. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ה.) כל מי שיש לו בית הכנסת בעירו ואינו נכנס שם להתפלל, נקרא שכן רע. וזהו שאמר ולא תחללו את שם קדשי, דהיינו להתפלל יחיד, את ראשי תבות תפלת אחד,

דבזה איכא חלול ה' בדבר, דאיכא בית הכנסת בעיר ואינו בא להתפלל. ועקר קדוש שמי הוא בתפלה בעשרה:

וזהו שאמר ונקדשתי בתוך בני ישראל, שהם עשרה. אני ה' מקדשכם, כשתהיו ברבים, אני מוריד קדשתי עליכם. וחובה עליכם כל מה שצויתו לכם תעשו, כי כשהוצאתי אתכם מארץ מצרים, על מנת כן הוצאתי אתכם:

(פיתוחי חותם פרשת אמור)

#### ההכנה לתפילה

**בראשית** (בראשית א א) ראשי תבות שמו רגלך באשר תלך אהל הוי"ה. רמז למה שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות כג.) על פסוק (קהלת ד יז) 'שמו רגלך באשר תלך אל בית האלקים', שצריך האדם שיבדק נקביו קדם שילך לבית הכנסת כדי שיהיה גופו נקי, כי אין ראוי לבוא אל בית המלך לעמד לשרת לפניו בגוף מלא סרחון. וזה דבר גדול הוא ונרמא לטהר המחשבה והגוף:

וכמה הגדילו רבותינו ז"ל מעלת המקום דבר זה, ואמרו (שם טו.) כל העושה כך כאלו הקריב קרבן, שנאמר (תהלים ס ו) 'ארחץ בנקיון כפי ואסבבה את מזבחך ה'. וגם כן דרשו 'שמו רגלך, זה היצר הרע המרגל כך (ראה וזהו ח"ב עב). והנה אף על פי שצריך אדם להזהר מיצר הרע בכל עת, ביותר צריך להזהר בשעת התפלה שיצר הרע דבק בו באותה שעה ומביא לו עצות מרחוק ומטרידו בהבלי העולם. והאדם השלם צריך באותה שעה לטהר מחשבותיו, ולפנות דעתו מכל עסקי העולם, ולהשב רכ בעבודת ה', ולידע שהוא משמש לפניו. ולפיכך שינונו במשנה (ברכות ל.) חסידים הראשונים היו שוהים שעה אחת ומתפללים כדי שיכנו את לבם למקום. ופניית המחשבה בשעת התפלה דבר גדול הוא זה, וזה הוא עקר התפלה:

עוד יש לפרש 'שמו רגלך באשר תלך', דצריך האדם בשעת הליכתו לבית הכנסת שילך ביריות להראות חובב המצוה, ובשעת יציאתו ממנה ילך במתן כדי שלא יראה שהיתה עליו כמשאוי:

עוד, 'שמו רגלך', שצריך האדם לכון רגליו בשעה שהוא עומד בתפלה כאלו הם רגל אחד להדמות למלאכים, שנאמר (יחזקאל ז א) וְרַגְלֵיהֶם רַגְלֵי יִשְׂרָאֵל (שם י.) והנה בעל תשובה צריך להזהר בכל זה, לבדק נקביו קדם התפלה, ולהסיר יצר הרע ממנו בשעת התפלה, ולכון גם כן את רגליו בשעת התפלה. ובא הרמז על נכון בראשית הרומז לתשובה כראוי, אתה בעל תשובה שמו רגלך באשר תלך אהל הוי"ה:

#### שיטהר מחשבותיו בעמדו בתפילה

עוד, בראשית מענין הנזכר ראשי תבות בשעת תפלה

שים רעיוניך אל הוי"ה. שצריך האדם לטהר מחשבותיו ביותר בשעת התפלה, שעקר התפלה היא המחשבה, כי היא נקראת (תענית ב.) 'עבודה שבלב', שנאמר (דברים יא יג) 'לעבדו בכל לבבכם'. וכיון שעבודה זו תלויה בלב, אם לא יפנה מחשבותיו מכל הרחוקי הבלי העולם ויהיה לבו פנוי כי אם לתפלה, נמצאת תפלתו בטלה, כי הלב שהוא העקר הרי הוא בטל ומבטל. והנה בעונותינו הרבים, כשיתבונן האדם יראה סמיות עיני האדם המחשב בהבלי העולם בשעת התפלה, כי אותם מחשבות אין בהם שום תועלת לא יועילו ולא יצילו, כי הלא תראה אותם המחשבות שמביא לו יצר הרע בשעת התפלה כבר כמה וכמה פעמים שלא בשעת התפלה באו לו מחשבות אלה ולא הועיל בהם כלום, ומה יתרון יש בהם בשעת התפלה:

#### מחשבותיו בעסקיו לא מועילים לו כלום

ועוד יתבונן האדם כי כל מה שיחשב האדם בעסקי העולם ובמשאוי ובמתנו לא יועיל כלום, כי הכל תלוי בידו ויתברך, כמו שכתוב בתורה (שם ח יח) 'זכרת את ה' אלקיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל, ותרגום אונקלוס 'ארי הוא דיהב לך עצה למקני נכסיו'. וכן אמרו רבותינו ז"ל (מ"ק כח.) בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא אלא בזולא תליא מלתא. אם כן, כיון שפרנסת האדם תלויה בידו ויתברך, מה יועילו מחשבותיו, מה שגורו ה' עליו יגיע לו. וכיון שיחשב האדם דבר זה תמיד דהכל תלוי בידו ויתברך, לא יבוא להרבות מחשבות בעניני העולם ועסקיו, ומפילא אתיא רוחא, דבשעת התפלה ימצא מחשבתו טהורה ופנויה לעבודת ה' דוקא:

וזה הוא פגנת שלמה המלך עליו השלום (משלי טו א) 'אל אל ה' מעשיך יכנו מחשבותיך', פרוש כל מעשיך שאתה רוצה לעשות בעניני העולם ובעסקיו תלה אותם ביד ה', ודע כי הוא העקר מה שיעשה ה' הוא שיהיה, עליו אין להוסיף וממנו אין לרע, ואז יכנו מחשבותיך, שבוזה תמצא מחשבותיך פנויות בשעת תפלה:

והנה כשמישים האדם בטחונו בו ויתברך, וידע כי הוא המושגח בו ומפרנסו, גם הקדוש ברוך הוא מרחם עליו ומזמין לו פרנסתו, שנאמר (תהלים נה כג) 'השולך על ה' יתברך והוא יכלכלך', פרוש, כשתשליך על ה' יתברך ובו תבטח כי הוא הון אותך, אז והוא יכלכלך. אם כן, כיון שהכל תלוי בידו ויתברך, ומחשבות אדם לא יועילו ולא יצילו בזה, למה לו ולצרה האות להרבות מחשבות ולהוסיף דאגות, ובפרט בשעת תפלה. לכן בעל התשובה צריך להזהר ביותר לטהר מחשבותיו בשעת תפלה, ובא הרמז על נכון בראשית הרומז לתשובה כאמור, אתה בעל תשובה בשעת תפלה שים רעיוניך אל הוי"ה:

(גנוי המלך, תיקון התשובה אות לד-לה)

#### חידה שבועית:

מה מביא רבינו מתי עיקר קידוש שם ה' בתפילה? (נא לכתוב תשובה קצרה ומתמצתת).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מודיעת וטלפון

למייל: p0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבוד אביר יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחידת מתיבתא בהוצאת עוז והדר:

פרשת ויחי:

ה' שמעון רבינובין מבית שמש.



התשובה צריכה להיות מתוך ספרי מרן ה'אביר יעקב' זי"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור לשחידת מתיבתא בהוצאת 'עוז והדר'.

